

Handläggare
Paula Tamminen
Telefon: 08-50810050

Till
Östermalms stadsdelsförvaltning
2023-06-15

Medborgarförslag om civilförsvarsövningar för invånare över 70 år

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens
tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att bereda ett medborgarförslag om att involvera personer 70 år och äldre i det civila försvaret som en del av Sveriges totalförsvar.

Totalförsvaret är Sveriges samlade motståndskraft som ska verka i händelse av höjd beredskap och förvaltningen ser naturligtvis positivt på att människor vill vara en del av att stärka Sveriges samlade förmåga.

I Lag (1994:1 809) om totalförsvarsplikt regleras vilka personer som omfattas av en skyldighet att bidra till totalförsvaret genom tjänstgöring via värnplikten, civilplikten eller den allmänna tjänsteplikten.

Personer som inte omfattas av totalförsvarsplikten utgör ändå en viktig del i Sveriges krisberedskap och civila försvar genom att ha en bra hemberedskap, utöver det finns även frivilligorganisationer att ansluta sig till och som bidrar till Sveriges samlade förmåga såväl i fredstida kriser som vid höjd beredskap.

Bakgrund

Ett medborgarförslag inkom till Östermalms stadsdelsnämnd i mars 2023 om civilförsvarsövningar för personer över 70 år. Vid sitt sammanträde den 27 april 2023 beslutade nämnden att ta upp medborgarförslaget till beredning.

Ärendet

Förslagsställaren hänvisar till att civilplikt gäller personer mellan 16-70 år och önskar en civilförsvarsövning för personer som är över 70 år i syfte att vara förberedda om kriget kommer. Exempel lämnas på att bland annat sjukhus och skolor har katastrofövningar och att

personer över 70 år skulle vilja delta i en genomgång av vad de skulle kunna hjälpa till med. Förslag lämnas även på att filmvisning med information inom ämnet skulle vara värdefullt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på specialistenheten inom den administrativa avdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Östermalms stadsdelsförvaltning ser positivt på det stora engagemang som medborgarförslaget visar på. Förvaltningen menar att det mest effektiva sättet att bidra på vid kriser, höjd beredskap och ytterst krig är att dels skapa en god hemberedskap samt att ansluta sig till de frivilligorganisationerna som redan finns etablerade.

I Sverige finns totalförsvaret som delas upp i två delar, det militära försvaret och det civila försvaret. I det militära försvaret ingår försvarsmakten med underställda försvarsmyndigheter. I det civila försvaret ingår statliga aktörer, regioner, kommuner, näringslivet ner till den enskilda i civilsamhället. Tillsammans är totalförsvaret Sveriges samlade motståndskraft som ska verka i händelse av höjd beredskap.

I Sverige gäller totalförsvarspflicht som regleras i Lag (1994:1 809) om totalförsvarspflicht och omfattar alla svenska medborgare som är stadigvarande boende i Sverige mellan 16 år och till och med det år personen fyller 70 år. Totalförsvarspflichten delas in i tre områden:

- Värnplikt i Försvarsmakten.
- Civilplikt inom verksamheter som regeringen beslutar om.
- Allmän tjänsteplikt inom verksamheter som måste fungera även vid krigsfara eller krig.

Personer som inte omfattas av den lagreglerade totalförsvarspflichten utgör ändå en viktig del i Sveriges krisberedskap och civila försvar genom att ha en bra hemberedskap. En bra utgångspunkt för hemberedskapen är broschyren från myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ”Om krisen eller kriget kommer”.

Utöver den egna hemberedskapen så finns även frivilligorganisationer som kategoriseras som organiserade frivilliga och icke-organiserade frivilliga. Organiserade frivilliga kan ingå i ideella organisationer, eller i grupper som samlats på till exempel Facebook.

Frivilliga försvarsorganisationer är en särskild grupp av 18 stycken ideella organisationer som organiserar, utbildar och övar sina

medlemmar för att bidra med viktiga kompetenser och personalförstärkning vid kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Genom alla frivilligorganisationer möjliggörs ett samordnat stöd.

Jesper Ackinger
Tf. stadsdelsdirektör
Östermalms
stadsdelsförvaltning

Helena Näslund
Avdelningschef
Östermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslaget

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2023-05-12
Helena Näslund, Avdelningschef	2023-05-12